

DOBROGEA JUNA

POLITICA, ECONOMICA, LITERARA -- INDEPENDENTA, ZILNICA

Director CONST. N. SARRY

Intărirea malurilor

-- Câteva lămuriri --

Într-un număr al ziarului *Farul*, distinsul om politic și scriitor, d-l I. N. Roman, se ocupă de însemnata chestiune a întăririi malurilor, aducând-o din nou în discuție publică.

Intrăcăt din cele ce am cunoscut am văzut că d-sa nu este în curenț cu peripetie prin care a trecut această lucrare, îmi propun să împrospătez memorialul să se interesărește de ea, menținând-o pe căt îmi stă în putință. Mai multă deosebire la aceasta și faptul că din cele scrise în *Farul*, nu poate să naște în mintea unora oarecare bănuială nedreptă — pe care nu îl cred în intenția d-lui I. N. Roman — asupra regretatului Titus Cândanău, al cărui colaborator de aproape am fost în calitate de ajutor de primar.

Poate adevărat spune d-l I. N. Roman, că întărirea malurilor era de multă vreme în stare de proiect. Cel dinții care a avut curajul să preveadă problema în față și să pășească la deslegarea ei, a fost Titus Cândanău, foști mai înainte un lung să de an înginer și al consilier și ales în 1910 primar al ei.

Om dintr-o bucată, caracter hoțat și de o cinste neperhitate, ajutăt fiind și de insigurile lui de tehnicien cunoșător al nevoilor orașului, el a pornit un vast program de edificare, din care a putut înfipt în acutul timp că a fost primar abia o parte: primul comună, școală primă din str. Dobrogeanilor, restaurantul Casinostră și sistematizarea căilor străzi, în trei cărți și str. Carol din deșert locuințelor e f. r. spre strada Titul cel Mare.

In programul acesta intra și întărirea malurilor, care face obiectul articolelor de față.

In cele ce scrie d-l I. N. Roman găsește două afirmații, și o nedomișe: 1) Contractul cu d-l antreprenor F. Lescovar a fost ocazii, săcii cu numeni n'ați în to ce condiții s'au încheiat — ba, ceva mai mult, ocult a rămas până astăzi. 2) Contractul era societă destul de oneros pentru comună.

3) Contractul mai există sau nu? Iar, dacă există, pentru ce s'au suspendat lucrările și în to ce condiții s'au suspendat?

Voi căuta să răspund la fiecare din cele trei puncte de mai sus:

1) După ce s'au alcătuiri plăinări lucrării, s'au judecat în 1912 trei litigații publice pentru datea în întreprindere, la care nu s'a prezentat nici un concurent. În 1913 d-l F. Lescovar a făcut o ofertă condiționată, care s'a respins. Curând după aceasta s'au judecat la patru litigații publice, la care au statuțe 7 sau 8 ofertări, adjudecându-se în regulă lucrările asupra d-lui F. Lescovar *societătii în regerul reginei Traian Grigorescu*, specialist în asemenea lucrări. Prejurile și condițiunile au fost analizate și aprobată de autoritățile superioare competente. Nu mai după aceea s'au încheiat contractul între antreprenor și nou primar d-l Mircea Solacolu-Traian, deoarece Titus Cândanău fusese aleș deputat.

Toate formalitățile s'au efectuat în strictă conformitate cu legea și nimenei n'a fost făcut un chip impiedică să nu cunoștință de ele, ca și de ceilalți lucrări ale consiliului comună de atunci. *Monitorul comună*, cum spune insuși d-l I. N. Roman, dispăruse de multă vreme, iar cei dela primărie aveau atâtă lucrări pornește, că nu se puteau ocupa de reparării acestui organ, care ar fi publicat de sigur și contractual înălțarea malurilor. De atfel am putut constata că cine face edificare n'are timp pentru gazetări; iar cine face gazetări lasă edificarea pe planul al doilea — veghează nepotrivire dintre ideile și fapte. Ocultismul de care vorbește d-l I. N. Roman, și o acuzație nemeritată și nu se sprinjează pe nimic temelnic. D-sa merge și mai departe și spune că nici până astăzi nu s'ie alătură în chip precis că a fost cu întărirea malurilor. Să mă ierte d-l Roman, dar cine este de vină? Dacă dănsul nu s'a ostentat să vie până la primărie în timpul când erau noi acolo, ar fi putut să se ducă cel puțin după câteva luni, când în frontieră comună era un consiliu liberal, care nu avea nici un alt membru al secției electorale admisă.

Intrăcăt din cele trei puncte de mai sus, pe nimeni nu se spune că nici până astăzi nu s'ie alătură în chip precis că a fost cu întărirea malurilor. Să mă ierte d-l Roman, dar cine este de vină? Dacă dănsul nu s'a ostentat să vie până la primărie în timpul când erau noi acolo, ar fi putut să se ducă cel puțin după câteva luni, când în frontieră comună era un consiliu liberal, care nu avea nici un alt membru al secției electorale admisă.

Pentru salvarea Constanței

Haiul de mizerie în care a ajuns frumoasa Constanța de altă dată, dacă — de nelipsită pentru nul, pentru noi, cetățenii localnici, e imposibil de a mai putea fi suportat.

Lipsa lumini și cauza apel în prima linie, nu mai pot fi suportate de nimănii,

—aceasta din urmă amenințându-ne însăși viața.

Primarul orașului nostru, plin de bună voluntă, energie și dor de munca, zădărnic se frâmantă, zădărnic se xbată, zădărnic aleargă cu pantahuza, pentru a salva o situație menorocă, care merge cu pași grăbiti spre ruina completă.

Malurile se surpu — și odată cu ele dispăr și ultimele borde rămasă de pe urme războului, lăsând pe drumuri familiile menorocite, fără nici o speranță.

Comuna Constanța, cu o datorie de 18 milioane și fără nici un ban în casă, se găsește în neputință de a mai face ceva; —ceea ce se încercă prin subscriskile publică și prin donațiile benevoli, înseamnă numai satisfacerea unor nevoi URGENTE, unor reparații în SUPRAFAȚĂ.

Pentru a se veni în ajutorul real al primului port la Mare; pentru a salva orașul Constanța de ruina completă de care este amenințat, se simte neapărată nevoie de o acțiune energetică și hotărâtă, care prin întruniri publice continue, prin motjuni și delegații în București, să convingă guvernul că e neapărată trebuință de a veni în ajutorul Constanței, lăudând asupra sa datorile comună, așa cum a procedat și cu alte orașe din țară, și ajutorând efectiv la refacerea localității unde își cuțeg primile impresii străinii care vinează în ţara. De grandiozitatea acțiunii hotărătoare a concordanței.

Cum ne vom asternă așa vom dormi. GION

lăda deces, deși contractul nu este reziliat, încărcătări malurilor a rămas în stare, în care o vedem. De atfel această snărtă căuță și altă lucrare, și simpatie mai onorează și năvreză să-mi ia în nume de râu, dacă ilustrelor constatăre de mai sus cu exemplul d-sale, care mărturisesc singur că nu și-a precizat că este cu întărirea malurilor. Si doar având astăzi călărită care-l îndreptățește să o cunoască: călărită de fronte și cu drogoste de comună reprezentant al suveranității naționale și chiar aspirant — pe vremuri și poate și astăzi — dintră cel mai îndreptățit la conducerea acestui oraș.

Dacă să rămână bine sătul, că contractual întărirea malurilor nu a fost ocază la lipsa de cunoștință precise a călărităi asupra acestor lucrări nu este o vină a lui Titus Cândanău și nici a consilierului său.

In ce priveste considerarea contractuală ca *oneros pentru comună*, răspunsul vine dela sine și nu la ugurul în mare parte procedării consiliului comună care a urmat după noi. Am spus mai sus că lucrarea s'a dat în antrepriș prin licitație publică, după ce prejurile și condițiunile fusese cererate și aprobată de specialiști autohtoni superioare competente așa că s'au luate toate măsurile ca în retele comunei să fie suficiente apărătoare.

Ceva mai multe, îndată după instalarea sa, consiliul comună liberal urmând sistemul menorocit și în vîrstă noastră politice de a desfășura tot ce să facă partidul advers, a poros și serie întreagă de anechete, venituri, etc., pentru a găsi motiv să reziliere contractul încheiat și în curs de executare. Autoritatea superioară au venit la fața locului. Chiar un ministru — nu-și amintesc numele care — a luat parte personal la discuțiunile contradictorii între antrepriș și comună și a rămas stabilit că toate acuzațiile aduse erau de rea credință, urmând ca antreprenorul să se continue lucrările.

Termenul minținut de d-l Ioan N. Roman pentru prilejul ce mi-a dat ca să aduc aceste lămuriri și îl rog încă odată să nu vadă în rândurile de mai sus nimic altceva decât dorința de a stabili adavărul.

Ion Bentola

CRAMPEIE

Un ziar local care apare la intervale de a cincea prelu mai scurtă, publică la prima pagină apărut prima dată în 1913, așa cum se menține și în prezent, este *l'Intransigeant*.

Această ziară, a doua și, în același număr, conținește apelul la primării, spune „A-dă-nă” și îndreptățește într-un articol să se rezolve o problemă miraculoasă, originală, intitulată *înțeles*, bătându-l loc de mituită. *Traian Constantinopolis* și înțeles stupidă de două vîngăciu și curse — ceea ce împiedică pe același redactor să încalzească totul într-o urmă de zile, într-o urmă de zile, să aducă elogii același primar pentru frumoasa inițiativă lăsată de restaurația său.

Parcă via pe Roman cu „Fărul” nu răsând și întărbuiește oamenii: care este atitudinea idiosyncrasie care să declară *pentru controlo* specialul primarului?

Să cădă în gădești că oamenii neștiu, incapabili să avâne și opere proprii, să tupeiu de a crede orice într-o masă cititorilor!

Nicăi făci că aceasta din urmă sătul de multă, lucrat îl poate sănătatea d. Gherescu pe degete!

Gheorghe

Reacușirea de pe Dunăre

Podul plutitor de la Carră-suhatul de sus, peste Dunăre, din cauza valurilor mari s'ârăstură la o deplăcere de 15 m. de mal.

A căzut în Dunăre mai mulți cau și oameni.

Cau și înecat, oamenii cu mare greutate au putut să-șape.

Unul din ei anume Ion Radu din comuna Bestenești s'âne-

cătă.

Prin sărăcina noastră, par-

lamentul votase o legă, care au-

toriza comuna să facă un im-

prumut de 3 milioane și să a-

fectueze la plăină malurilor,

ce urma să se facă lunar

și să se reziste din vîntul de

mar. Înaintă Curțile marjale din Constanța.

Cazul se întâmplă cu a-

prindere în localitate.

Unul consideră această are-

stare ca o manoperă electorală,

în legătură cu apropista alegeră de senator din Tulcea.

Băzați pe acest motiv politicianii din localitate au protestat pe

îngăduință general Macră, om-

dandu-l în comunitatea

încomodă de la

Serbarea cîmpenească protejată pentru ziua de **Duminică 21 August** la „**Tataia**” de către corespondenții ziarilor din Capitală, s'a amanat, urmărind să aibă loc **IREVOCABIL**. **Sâmbătă 27 August** orele 8 seara se rezervă surprize palpitante

2) Actul de vacanță sau dovedă că a zis de vîrstă:
3) Un certificat al primăriei locale, prin care să dovedească calitățile din româna;

Fiu de român din afară din regat, cără dacă sunt născuți din parinții cără nu au obținut recunoșterea, cără însă sunt stabili în România sunt admisi la concurs, dacă satisfă și ceteală condițiunile din acest regulament;

4) Certificat de absolvire al unei şcoli primare urbane sau ai unei şcoli teriale complete;

5) Un certificat al percepționalor cîmpenești respective care să se stăte amânări dările reprezentantul legal al candidatului pe poliție, către stat, județ și comunitate;

6) Un certificat al primăriei locale prin care să se arate amănări menținătorilor copiilor și virilor secundari, cum și a verăea cără o posibilă reprezentanță egală al copiilor. În acest certificat se va specifica dacă aspirația este fină de român, după cum se cere la articolom 4, alii.

7) Eleva înscrișă trebuie să aibă 13 ani împliniți pînă la 13 sub 13 și peste 16 se va face intervenție pentru dispunere.

INFORMATIUMI

Pentru strângerea fondurilor necesare de repararea uzinei electrice din Constanța, la apelul făcut de primarul, directorul Cineematografelor din localitate s-au oferit a da cără și reprezentanțe în steauă de mai sus. Luni 22 August va rula în Cinema Lux, Miercuri 24 August în Cinema Grand și Sâmbătă 27 August în Cinema Teatrul este un film. Nu ne înțeles, că publicul condescăndă, având în vedere scopul acestor reprezentanții nu și să dea totușu consensul.

****

Timp de 48 ore, în Cadrilater, nu s'a mai ivit nici un atac banditesc.

****

Într-o corespondență din Bărcăgică, apărută în numărul nostru de et., s'a afirmat din eroare că d. Colonel Uică ar fi fost profesorul A. S. R. Principelui moștenitor.

Faptul săpăt inexact, atragem serviciul atențune a corespondenților noștri din acea localitate, spre a-și controla în viitor scrierile, în mod mai scrupulos.

****

Astăzi a plecat la Turcism-Bulgaria, comisionea care va primi de la autoritățile bulgare vînătoare destinate României.

****

Cu începere de la 24 August a. c. revizorul școlar din Constanța va proceda la numările suplinitorilor în învățămîntul primar rural.

****

D. G. Bălceseanu, cunoscutul artist din trupa Maximilian și Leonardi, ne dă prilejul să-l admirăm în Avatul de Bison, care se joacă sâmbătă seara la grădina Trianon, în propriul beneficiu.

****

Cu începere de la 26 August s'a pus în circulație un autobuz care face cursuri OVIDIU-TATAMI la fiecare sfert de ora începînd de la 7 dimineață și pînă în ora 12 nocturnă cu destinația Ilti Ovidiu-Poarta Grosă. Monotirul, Tatami și Piatra în asperitate este de 5 lei cu baza.

****

Într-unul din numările noastre trăznite s'a publicat o corespondență din Negoiu. În care se spunea că d.-l Ilie Suditu ar fi fost amenințat cu revolverul de către o cheamă de la restaurantele din Bărcăgică.

Cum faptul nu corespunde adevarului, facem cununia reafirmare.

****

D. Stefan Tătulescu fost și de acela principal în administrația financiară din Iași și a fost înaintat administrator financiar al orașului Tulcea.

****

D. Vasile Popovici, a fost numit cap de portărie pe lângă Tribunalul Unică, iar d.-l Gogu Dumitrescu ajutor de grefer, a fost numit portăre la acelaș tribunal.

****

La cinema „Grand” rulează astăzi seria a II din palpitantul film „Stealele din Damasc”.

Făină integrală

Irmic și Tărăte

Moara Constanța

C. Farmache

Ultimile știri sportive

New-York 15 August. — Născută în 1912 în Canada, a hotărât deschiderea unei sucursale în localitate, unde va pune la dispoziție o publică-suspecță de fabrică de manufacțură și galanterie cu prețuri simțitoare de redus.

Mugă din lîmă și a deschis în curând pe Strada Carol No. 23, sub direcția unei cunoscută comerciantă din localitate, d. G. Robovici.

Scrisoarea deschisă

D-lui Doctor Grigorie Medic Veterinar și Comunitate

Vă fac cunoscut pe cără publică, că m-am angajat bătrâne de lucru permanentă la bătrâne, dar pe numele D-nel Grigorie (ca o dominoară) pe motiv că a obosit, trezindu-să se folosesc în mîna altor persoane.

P.d.v. vă rog respectos, călăcișor, vizita parcului Tataia, să vă spuneți cîntărea, dacă văză în vizită oficială, sau în cîmpie.

Ea nu înțeleg de lucru și nu admite acestă dubă cîntărea. Văză să nu orientă deci încăput, pentru că nu poate prezenta ca stare.

Cu stîndu, Călinu Ștefan

PUBLICAȚIUNE

Acționarea portată de Soc. Fapătritorii ai patriei a demobilizatorilor de război din Constanța, cu privire la suspendarea adăudării noilor impozite pentru contribuabilii pagători de război din județul Constanța, și la plăsarea despăgubitorilor de război, obținând un început de succes, prin modul bine voritor cu care autoritățile au primit memoria noastră.

Socotim că este de datoria tuturor contribuabililor să consemneam lupta pînă la succesiunea depină.

De acela convocăm o nouă și mare întrunire publică pentru Duminică 21 August cîr. orele 9 dimineață în sala Cinema Grand la care rugăm stătorii și potrivit cîntăreni interesați din oraș și județ, să la parte, însănd în o parte atât afaceri din acea zi.

Să vor discuta la acea întrunire toate chestiunile care interesează orașul și județul Constanța, altă de mult lovită prin război, ocupată în amică, lipsită căilor de comunicație, secesă din anul acesta, etc. În rezoluționile ce se vor lua, să se vor redacta într-un memorior care semnat de toți cei prezenti, și se va supune la cunoștința Guvernului și Autorităților Superioare.

Rug pe cel ce le va găsi să-și opreasă banii, trimijându-mi actele ce nu-i pot servi la nimic pe adresa: Ispas Grecescu str. Tudor Vladimirescu 56

867-6

Președintele Soc. demobilizatorilor din Constanța N. D. Chirescu Secretar G. Stănescu

Doctorul Goldemberg

HANOS Boala de femei, genito-urinare, siilisit.

Specializat în Berlin

Ingeriți în serviciu cu ceteriorii de merchi și Neovarsan Constanța, strada Remus, Opreanu 9

DE PLASAT Scrisuri fizică urbane la 10.000 lei, cursu bursel. Adresa la ziar.

AM PIERDUT în ziua de 14 August ora 8 dimineață între str. Tudor Vladimirescu 56 și str. Stefan Mihăileanu pînă la linie, un portmonet conținând 3.000 lei în bancnote mari și un rest de mărunții. Împreună cu diferite acte de valoare pentru mine.

Rug pe cel ce le va găsi să-

și opreasă banii, trimijându-mi actele ce nu-i pot servi la nimic pe adresa: Ispas Grecescu str. Tudor Vladimirescu 56

867-6

Cu începere de mîne 18 August cîr. Oficiul de distribuție a măștilor din depozitul Constanța al ministerului de industrie și comerț, se redeschide și va reîncepe vînzările în strada I. C. Brătianu No. 38, între orele 8 și 12 a. m. cu prețuri care să vor fi săsele la ușă.

Tătăea A. S. R. Oficiul de distribuție a măștilor din depozitul Constanța, strada I. C. Brătianu No. 38, între orele 8 și 12 a. m. cu prețuri care să vor fi săsele la ușă.

INTERESANTII

Pentru domeniul agriculturii mari și mici!

Autotractorul-Plug „MOLIN”

Sistem englezesc, este din înălțătoare la tonte concursurile din Franța și România, este:

Cel mai usor, cel mai durabil, cel mai ușor de condus cel mai ieftin ca preț și ca întreținere, înlocuiește căt se poate de bine vîntul de numai, la orice lucru agricol de camp, trăgând oricare mașină agricolă.

Servisește ca locomobilă /motor cu benzina usoară sau gheie. La treterat la produs electricitate, la motor, la pompe de apă, la tuburi lemne, la magazin de lăptiște etc. etc.

Prim nouă legă se acordă dreptul de export fără taxe

și cu precădere tuturor agricultorilor care vor face anumiri cu autotractorul-Plug spre incărcătură.

Măști lămuriri și catalogul cu prețuri la jumătate.

Federala Cooperativelor Sătmă-

rești Constanta

București

str. Traian No. 11 Calea Moilor 41

Palatul General

837-8

Fără a fi extrasă

Calitatea I-a

se vinde

cu cîntărea la

de pe lista I-II

Prețul - 1000

pe kilogram

pe kilogram